

รามคำแหง

ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๓๗ ปีการศึกษา ๒๕๖๒ เล่มที่ ๒

บทบรรณาธิการ

คำตาม ความผิดฐานเรียกค่าไถ่ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๑๓ หากผู้ร่วมกระทำความผิดคนหนึ่งได้ฟ่ายผู้ตัวย ผู้ร่วมกระทำความผิดซึ่งไม่มีส่วนร่วมในการฟ่ายด้วย จะมีความผิดตามมาตรา ๓๑๓ วรรคท้าย หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาภัยการนิจชัยໄว้ดังนี้

คำพิพากษาภัยการที่ ๔๕๗๒/๔๕๖๑ จำเลยทั้งสามกับพวนนำผู้ตัวยไปกักขังเพื่อเรียกค่าไถ่แล้วพวนของจำเลยได้ฟ่ายผู้ตัวย ถือได้ว่าการตายของผู้ตัวยเป็นผลมาจากการที่จำเลยทั้งสามกับพวนนำผู้ตัวยไปเพื่อเรียกค่าไถ่ การกระทำของจำเลยทั้งสามเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๑๓ วรรคท้าย แม้จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ไม่มีส่วนร่วมในการฟ่ายผู้ตัวยก็ตาม

คำตาม ลูกหนี้มีเจ้าหนี้หลายราย มีภาระหนี้จำนวนมากกลับเลือกชำระหนี้โดยโอนที่ดินให้แก่เจ้าหนี้รายหนึ่งของตนไป โดยเจ้าหนี้ที่ได้รับชำระหนี้รู้อยู่ว่าลูกหนี้มีเจ้าหนี้หลายรายและไม่มีทรัพย์สินอื่นที่จะชำระหนี้ได้ เจ้าหนี้ที่ไม่ได้รับชำระหนี้มีสิทธิร้องขอให้เพิกถอนนิติกรรมการจดทะเบียนโอนที่ดินดังกล่าวหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาภัยการนิจชัยໄว้ดังนี้

คำพิพากษาภัยการที่ ๒๐๙๐/๔๕๖๐ จำเลยที่ ๒ ให้การปฏิเสธเพียงว่า จำเลยที่ ๑ จดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทให้แก่จำเลยที่ ๒ ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา และเป็นไปตามกระบวนการไกล่เกลี่ยประนีประนอมข้อพิพาทของศาล อุทธรณ์ภาค ๗ เพื่อหาข้อบุคคลดีนั้นชอบด้วยกฎหมาย ไม่ได้ทำให้โจทก์เสียเปรียบ และไม่เป็นการฉ้อฉล โดยมิได้ให้การปฏิเสธว่าจำเลยที่ ๒ ไม่ทราบว่าจำเลยที่ ๑ เป็นลูกหนี้ของโจทก์ และไม่ทราบว่าจำเลยที่ ๑ และ ป. มีเจ้าหนี้หลายราย มีภาระหนี้จำนวนมากและไม่มีทรัพย์สินอื่นที่จะชำระหนี้ให้แก่โจทก์ ประกอบกับจำเลยที่ ๒ รู้อยู่แล้วทั้งก่อนและในขณะรับโอนที่ดินพิพาทว่าจำเลยที่ ๑ เป็นลูกหนี้ของโจทก์ และรู้อยู่แล้วว่าจำเลยที่ ๑ และ ป. มีเจ้าหนี้หลายราย มีภาระหนี้จำนวนมากและไม่มีทรัพย์สินอื่นที่จะชำระหนี้ให้แก่โจทก์ จำเลยที่ ๑ กลับเลือกชำระหนี้โดยโอนที่ดินพิพาทให้แก่จำเลยที่ ๒ ซึ่งเป็นเจ้าหนี้อิกรายหนึ่งของตนไป ย่อมมี

ผลทำให้ทรัพย์สินของจำเลยที่ ๑ ลดน้อยลงและโจทก์ในฐานะเจ้าหนี้ไม่สามารถ
ยึดทรัพย์บังคับคดีแก่ที่ดินดังกล่าวได้ หรือเสียโอกาสในการขอเข้าถึงทรัพย์หากมี
การยืดที่ดินพิพาทโดยเจ้าหนี้รายใดรายหนึ่ง การที่จำเลยที่ ๑ จดทะเบียนโอนขายที่ดิน
พิพาทเฉพาะส่วนของจำเลยที่ ๑ ให้แก่จำเลยที่ ๒ จึงเป็นการทำให้โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าหนี้
ตามคำพิพากษาของจำเลยที่ ๑ เสียเปรียบอันเป็นการช้อฉล โจทก์มีสิทธิร้องขอให้
เพิกถอนนิติกรรมการจดทะเบียนโอนขายที่ดินพิพาทได้

คำถก เจ้าหนี้ฟ้องขอให้เพิกถอนนิติกรรมการให้ที่ดินโดยเสนอหาอันลูกหนี้
ได้กระทำการหักห้ามว่าจะเป็นทางให้เจ้าหนี้เสียเปรียบแล้ว หากบุคคลซึ่งเป็นผู้ได้ลากงอก
หรือบุคคลที่ทำนิติกรรมกับลูกหนี้นำที่ดินที่ได้รับการยกให้ไปจดทะเบียนจำนองแก่บุคคล
ภายนอก จะกระทำการหักห้ามสิทธิของบุคคลภายนอกผู้รับจำนองภายหลังที่เจ้าหนี้ฟ้องคดี
ขอเพิกถอนหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษารวบรวมทั้งหมดไว้ดังนี้

คำพิพากษารวบรวมที่ ๕๘๔๘/๖๕๖๐ โจทก์ได้ร้องขอให้บังคับคดีแก่จำเลยที่ ๑
ตามคำพิพากษาซึ่งให้จำเลยที่ ๑ ชำระเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมด้วยดอกเบี้ย
ร้อยละ ๑๕ ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าว...ฯลฯ และ ย่อมพึงได้ว่า โจทก์เป็นเจ้าหนี้
ที่มีสิทธิเรียกให้ลูกหนี้ชำระหนี้ของตนจากทรัพย์สินของลูกหนี้และต้องเสียเปรียบจากการที่
ทรัพย์สินของลูกหนี้ลัดลงไม่พอชำระหนี้อันเนื่องมาจากการกระทำนิติกรรมช้อฉลของ
ลูกหนี้

การที่จำเลยที่ ๑ ทำสัญญาภัยมเงินจากโจทก์ จำเลยที่ ๑ จึงเป็นลูกหนี้ เมื่อ
จำเลยที่ ๑ ทำนิติกรรมให้ที่ดินพิพาทแก่จำเลยที่ ๒ โดยเสนอหา จำเลยที่ ๒ ย่อมมี
ฐานะเป็นผู้ได้ลากงอกตาม ป.พ.พ. มาตรา ๒๓๗ เพราะผู้ได้ลากงอกหมายถึงผู้ที่ทำ
นิติกรรมกับลูกหนี้โดยตรง จำเลยร่วมซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับจำนองทรัพย์สินของลูกหนี้
ต่อจากผู้ทำนิติกรรมกับลูกหนี้จึงเป็นบุคคลภายนอก ตามความในมาตรา ๒๓๙
วรรคหนึ่ง การที่จำเลยร่วมซึ่งเป็นบุคคลภายนอกได้รับจดทะเบียนจำนองที่ดินพิพาท
จากจำเลยที่ ๒ ที่กระทำในวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๗ แต่โจทก์ฟ้องคดีนี้เมื่อวันที่ ๒๒
กันยายน ๒๕๕๗ การจดทะเบียนจำนองระหว่างจำเลยที่ ๒ กับจำเลยร่วมจึง
เป็นการกระทำที่เกิดขึ้นภายหลังจากโจทก์ฟ้องขอให้เพิกถอนเป็นคดีนี้ เมื่อจำเลยร่วม

ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกไม่ได้ทำนิติกรรมจำนวนก่อนเริ่มฟ้องคดีขอให้เพิกถอน
จำเลยร่วมย่อไม่ได้รับความคุ้มครองตามมาตรา ๒๓๘ ดังกล่าว การที่จำเลยที่ ๑
ทำนิติกรรมให้ที่ดินพิพาทแก่จำเลยที่ ๒ โดยเสนอหาทั้งที่จำเลยที่ ๑ รู้อยู่แล้วว่าจะเป็น¹
ทางให้โจทก์เสียเปรียบ ซึ่งเพียงจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นลูกหนี้รู้ฝ่ายเดียวเท่านั้นก็เป็นเหตุ
ที่จะขอให้เพิกถอนได้ตามมาตรา ๒๓๗ วรรคหนึ่งแล้ว โจทก์ย่อไม่มีสิทธิขอให้เพิกถอน
นิติกรรมระหว่างจำเลยที่ ๑ กับจำเลยที่ ๒ และนิติกรรมระหว่างจำเลยที่ ๒ กับจำเลย
ร่วมได้ (คำพิพากษาฎีกាដี ๓๙๔/๒๕๖๑, ๑๖๑๖๗/๒๕๕๗ วินิจฉัยเช่นกัน แต่ถ้า
ทำนิติกรรมก่อนเริ่มฟ้องคดีขอให้เพิกถอนบุคคลภายนอกย่อไม่ได้รับความคุ้มครองตาม
คำพิพากษาฎีกាដี ๙๙๐๖/๒๕๖๐)

คำตาม ลูกหนี้ขายที่ดินของลูกหนี้ซึ่งติดจำนวนแล้วนำเงินไปชำระหนี้ให้แก่
เจ้านี้ผู้รับจำนวน เจ้านี้สามัญจะฟ้องเพิกถอนการซื้อขายให้ผู้ซื้อโอนที่ดินคืนแก่ลูกหนี้
ได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกាដี ๑๖๕๔/๒๕๖๐ ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๒๓๗ วรรคหนึ่ง
บัญญctิว่า เจ้านี้ซื้อที่ดินที่จะร้องขอให้ศาลเพิกถอนเสียได้ ซึ่งนิติกรรมใด ๆ อันลูกหนี้ได้
กระทำการทั้งรู้อยู่ว่าจะเป็นทางให้เจ้านี้เสียเปรียบ... ดังนั้น นิติกรรมที่ลูกหนี้กระทำการ
ที่จะทำให้เจ้านี้เสียเปรียบ ต้องเป็นนิติกรรมที่ลูกหนี้กระทำการแล้วมีผลกระทำให้
ทรัพย์สินของลูกหนี้ลดน้อยลงไม่พอที่จะใช้นั้นแก่เจ้านี้ได้

จำเลยที่ ๒ ซึ่งเป็นลูกหนี้โจทก์ขายที่ดินพิพาทซึ่งติดจำนวนแก่จำเลยที่ ๑
แล้วนำเงินไปชำระหนี้ให้แก่ พ. เจ้านี้ผู้รับจำนวนซึ่งเป็นผู้มีสิทธิได้รับชำระหนี้
อยู่ก่อนเจ้านี้สามัญตามทั้งโจทก์ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๙๐๒ วรรคสอง และถึงแม้โจทก์
จะบังคับคดียึดที่ดินพิพาทเพื่อขายทอดตลาดชำระหนี้แก่โจทก์ พ. เจ้านี้จำนวนซึ่งเป็น²
เจ้านี้บุรимสิทธิ์ยังมีสิทธิได้รับชำระหนี้ก่อนโจทก์ซึ่งเป็นเจ้านี้สามัญ สำหรับ
โจทก์หากจะมีสิทธิได้รับชำระหนี้จากการบังคับคดีที่ดินพิพาทก็ต้องมีเงินเหลือจาก
การชำระหนี้จำนวนให้แก่ พ. ครบถ้วนแล้ว ซึ่งโจทก์ไม่ได้นำสืบให้เห็นว่าหากมีการ
ขายทอดตลาดที่ดินพิพาทจะมีราคาสูงและมีเงินเหลือพอชำระหนี้โจทก์ได้แต่อย่างใด การ
ที่จำเลยที่ ๒ ขายที่ดินพิพาทให้จำเลยที่ ๑ แล้วนำเงินชำระหนี้จำนวนให้แก่ พ.

ซึ่งเป็นเจ้าหนี้บุริมสิทธิก่อน จึงเป็นการปฏิบัติการชำระบนี้ที่เป็นไปตามลำดับแห่งหนี้ที่ขอบด้วยกฎหมาย มิได้เป็นการฉ้อฉลทำให้โจทก์เสียเปรียบและไม่มีเหตุที่จะเพิกถอนการซื้อขายระหว่างจำเลยทั้งสอง

คำตาม ลูกหนี้ได้รับคำบอกกล่าวการโอนสิทธิเรียกร้องแล้ว เจ้าหนี้ผู้โอนจะมีสิทธิรับชำระหนี้อีกหรือไม่ หรือหากลูกหนี้ชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ผู้โอนไปจะหลุดพ้นจากหนี้ที่จะต้องชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ผู้รับโอนหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษากฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษากฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้
ในหนี้ที่จำเลยที่ ๕ มีต่อจำเลยที่ ๑ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งหมด ซึ่งรวมถึงหนี้ค่าสินค้าทั้ง ๘ รายการ ซึ่งพิพากันนี้แล้ว แม้ในขณะมีหนังสือบอกกล่าวหนี้ยังไม่ถึงกำหนดชำระ ก็ถือว่าเป็นการโอนหนี้อันจะเพียงต้องชำระแก่เจ้าหนี้คนหนึ่งโดยเฉพาะเจาะจงโดยที่เป็นหนังสือ จึงสมบูรณ์ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๓๐๖ วรรคแรกแล้ว ส่วนที่จำเลยที่ ๕ 主张ว่า ได้ชำระหนี้ให้จำเลยที่ ๑ และ ก็เป็นการชำระหนี้ให้จำเลยที่ ๑ ภายหลังจากจำเลยที่ ๕ ได้รับการบอกกล่าวการโอนสิทธิเรียกร้องโดยชอบแล้ว จำเลยที่ ๑ ไม่มีสิทธิรับชำระหนี้อีก จำเลยที่ ๕ ขอบที่จะติดตามเอกสารจากจำเลยที่ ๑ แต่จำเลยที่ ๕ ไม่อาจหลุดพ้นที่จะต้องชำระหนี้ค่าสินค้าทั้ง ๘ รายการให้แก่โจทก์ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๓๐๖ วรรคสอง

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์

บรรณาธิการ